

T.S.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 11.10.2024
Sayı : 596

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milli Eğitim Temel Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifim ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.01.10.2024

Ali GÖKÇEK

İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Plan ve Bütçe
Esas Komisyon	Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor
Tarih: 16-10-2024	Esas No: 2/2601

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LİGİ
1 1 Ekim 2024
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
1 1 Ekim 2024
No: 1511000

GENEL GEREKÇE

Milli Eğitim Bakanlığı'nın Eylül 2023 tarihli örgün eğitim istatistiklerine göre Türkiye'de resmi özel olmak üzere örgün eğitimin genelinde 17,5 milyon öğrenci bulunmaktadır. Toplam 75 bin 19 eğitim kurumu/okulu içinde devlete ait kurum/okul sayısı 60 bin 734 iken, özel okulların sayısı 14 bin 281'dir. Devlet okullarında okuyan öğrenci sayısı ise 15 milyon 887 bin 296'dır.

Çocuklarımızın sağlıklı büyümesi, zihinsel ve fiziksel gelişimlerinin en üst seviyede gerçekleşebilmesi için beslenme büyük önem taşımaktadır. Ancak artan ekonomik kriz, çocukların beslenmesinde büyük sıkıntılara yol açmıştır. Ekonomi yönetiminde alınan yanlış kararlar çocuk yoksulluğunu derinleştirmiştir.

İktidar, kötüleşen ekonominin faturasını adeta yoksul halka ve çocuklara çıkarmış, sosyal devlet ilkelerinden uzaklaşmıştır. Oysa çocuk temelli sosyal devlet ilkelerinin hayata geçirilmesi, çocuklar arasındaki eşitsizliklerin giderilmesinde önemli bir etkidir.

Uzmanlar erken çocukluk döneminde bodurluğun artışı tehlikesine dikkati çekerken, yetersiz beslenmenin zihinsel gelişimi de olumsuz etkileyeceği uyarısında bulunmaktadır.

Türkiye'de yoksul hanelerde yaşayan çocuk sayısı oldukça fazladır ve azalma eğilimi de göstermemektedir. TÜİK, yoksul çocuk sayısı hesabında eşdeğer hane halkı kullanılabilir fert medyan gelirinin yüzde 60'ını yoksulluk eşiği olarak kullanmaktadır. 2023 yılı itibarıyla söz konusu gelir değişkeni eşik değerinin altında olan hanelerde, hanelerin 2022 gelirlerine göre, 0-17 yaş grubunda 7,03 milyon çocuk bulunmaktadır ve bu sayının aynı yaş grubundaki toplam çocuk sayısına oranı olan yoksul çocuk oranı yüzde 31,3'tür. Bu yaklaşıma göre hesaplanmış yoksul çocuk sayısı ve oranı 2017'den 2018'e hızlı bir artış yaşamış, 2018'den 2022'ye yataya yakın bir artış eğilimi sergilemiş, 2023'te ise bir önceki yıla göre belirgin azalmıştır. Oysa yoksulluk eşiği hesabında eşdeğer fert geliri değil de kişi başına gelir kullanıldığında yoksul çocuk sayısı ve oranının hem düzeyi hem de trendi farklılaşmaktadır. Kişi başına medyan gelirin yüzde 60'ına göre hesaplanmış yoksul çocuk sayısı 2016'dan beri artış eğilimini sürdürerek 2022'de 9,59 milyon düzeyine ulaşmış; 2017'den beri artış eğiliminde olan yoksul çocuk oranı ise 2022'de yüzde 42,4'e yükselmiştir.¹

TÜİK verilerine göre 2024 Ağustos ayında yıllık enflasyon yüzde 51,9 iken eğitim harcamalarının ise yüzde 120 artış gösterdiği görülmektedir.

¹ https://www.tepav.org.tr/upload/mce/2024/notlar/turkiyede_cocuk_yoksullugu_mevcut_durum_ve_riskler.pdf

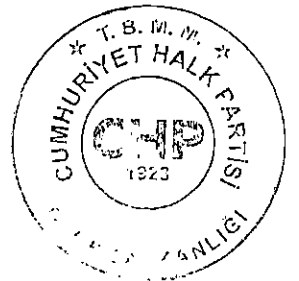
İstanbul Bilgi Üniversitesi'nin İstanbul'un belirli mahallelerinde yaşayan çocuklar ve ebeveynleriyle yaptığı bir araştırmaya göre, en düşük sosyoekonomik statüye sahip olan ailelerin üçte biri okul gezisi ve benzeri etkinlikleri, %27'si özel ders veya dersane gibi masrafları ve %15'i kırtasiye ve okul yemeği masraflarını karşılayamamaktadır. Dijital araçlar ve bununla ilişkili altyapının mevcudiyetine bakıldığında da en düşük sosyoekonomik statüye sahip ailelerde evde bir bilgisayar veya tablet olanların oranı %68 iken sürekli internet bağlantısına sahip olanların oranı %75'tir. Diğer sosyoekonomik statü gruplarında ise bu oran %100'e yaklaşmaktadır. En düşük sosyoekonomik statüye sahip çocuklar arasında bilgisayar sahipliği oranı %47, internet bağlantılı cep telefonu sahipliği %73 ve internete erişimi olanların oranı %80'dir. Orta ve üst sosyoekonomik statülerde bulunan çocukların neredeyse tamamı bu dijital araçlara sahiptir.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) gelir dağılımına ilişkin yayımladığı istatistiklere göre Türkiye'de en zengin %20'lik kesim toplam gelirin yarısını almaktadır. 2023 Gelir Dağılımı İstatistikleri'ne göre en yüksek eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert gelirine sahip %20'lik grubun toplam gelirden aldığı pay bir önceki yıla göre 1,8 puan artarak %49,8'e çıkarken, en düşük gelire sahip % 20'lik grubun aldığı pay ise 0,1 puan azalmış ve %5,9 olmuştur.

Mevcut tablo böyleyken, yapılması gereken çocukların en kritik yaş gruplarında temel beslenme ihtiyaçlarının sağlıklı bir şekilde giderilmesini sağlamaktır. Bunun için de ücretsiz okul yemeği dağıtımı önemli bir araç olacaktır.

2022-2023 eğitim-öğretim yılının başında Türkiye'de 1,5 milyon öğrenci ücretsiz yemekten faydalanırken; Şubat 2023 depremleri sonrasında uygulamanın beş milyon öğrenciye ulaşması planlanmış, kademeli olarak uygulamanın ilköğretim ve ortaöğretimi de kapsaması hedefiyle valiliklere yazı gönderilmiştir. Ancak 2023 yılı eylül ayında "Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği" değiştirilerek Şubat 2023 depremlerinden etkilenen 11 ilin haricindeki illerde anaokullarındaki öğrencilere yemek verme uygulaması kaldırılmıştır.

Mevcut eşitsizlikleri en aza indirebilmek için sosyal devlet ilkesinin gereğini yerine getirerek, okul çocuklarına devlet eliyle ücretsiz bir öğün yemek sunulması elzemdir.

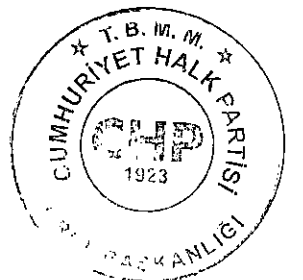

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Devlet okullarında eğitim gören öğrencilerin zihinsel ve fiziksel gelişimleri için gerekli bir öğün beslenmenin devlet eliyle ücretsiz karşılanması amaçlanmaktadır.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

**MİLLÎ EĞİTİM TEMEL KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR
KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 14/6/1973 tarihli ve 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 2- Okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim kapsamındaki resmi okullarda Sağlık Bakanlığının öğrenciler için belirlediği besin gereksinimleri dikkate alınarak tüm öğrencilere her gün bir öğün ücretsiz yemek verilir.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Sağlık Bakanlığının görüşü alınarak Milli Eğitim Bakanlığı tarafından çıkarılan yönetmelik ile belirlenir.”

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

